

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Inflationen banker i vejret

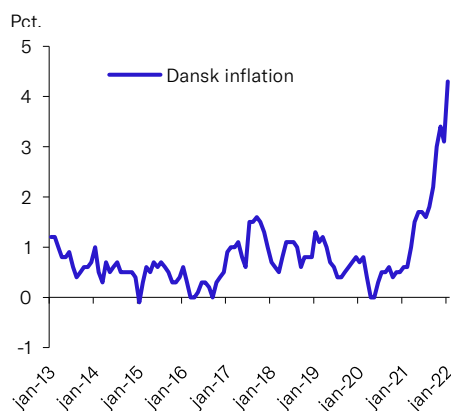
Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian SkrIVER

I denne uge har vi fået nye tal for inflationen i Danmark og USA. I Danmark fortsatte inflationen i januar op til 4,3 pct. Ser man bort fra en enkelt måned i august 2008, er det den højeste inflation siden 1989. Det er rent ud sagt vilde tal, der viser, at den almindelige dansker er blevet ramt af ekstraordinært store prisstigninger her starten af det nye år. Det er særligt store prisstigninger på varer, der trækker inflationen op her i starten af året. Priserne på varer er steget med 6,6 pct. det seneste år. Det er primært meget store prisstigninger på el, brændstof og gas, der har sendt vareinflationen mod himlen. For at finde forklaringen på den meget høje inflation herhjemme, skal vi primært se udenfor landets grænser. Den stærke globale genopretning har, i kombination med et stort pres på udbuddet, øget priserne voldsomt på alt lige fra energi, råvarer og fragt.

Et tilsvarende billede ser vi i USA, hvor inflationen var 7,5 pct. i januar. Det er en stigning sammenlignet med december, hvor inflationen var 7 pct. Vi skal helt tilbage til februar 1982 før amerikanerne sidst havde så høj inflation.

I denne uge har vi også fået tal, der viser, at den danske eksport faldt med 2,1 pct. i december. Tilbagegangen i december giver ingen grå hår, fordi samlet set var eksporten i fjerde kvartal hele 9,5 pct. større end i tredje kvartal. Der er ingen tvivl om, at 2021 var et suverænt år for den danske eksport. Eksporten af varer og tjenester rundede hele 1.479 mia. kr. i 2021, svarende til en stigning på svimlende 16 pct. Den stærke udvikling i eksporten vidner om, at de danske eksportvirksomheder i den grad har formået at koble sig på det globale opsving. Særligt søtransporten har oplevet en voldsom fremgang på ryggen af det globale opsving og en generel stigning i fragtraterne. Dertil er medicinal-eksporten vokset pænt og har bidraget til en stor del af den samlede vækst i vareeksporten.

Nøgletal	Side
Dansk eksport satte rekord i 2021	2
Inflationen stiger til højeste niveau siden 2008	3
2022 startede ud med færre konkurser - men ny stigning lurar	4
EU-kommissionen forventer stærk vækst i 2022	5
Vanvittig høj inflation i USA - højeste siden februar 1982	6
Firmaernes salg satte suveræn rekord i 2021	7

Dansk eksport satte rekord i 2021

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik tirsdag viser, at den samlede eksport af varer og tjenester faldt med 2,1 pct. i december. Faldet i eksporten i december er dog kun et lille bump på vejen, der ikke ændrer ved at eksporten steg med hele 9,5 pct. i de sidste tre måneder af 2021.

Der er ingen tvivl om, at 2021 var et suverænt år for den danske eksport. Eksporten af varer og tjenester rundede hele 1.479 mia. kr. i 2021, svarende til en stigning på svimlende 16 pct. Det er et suverænt nyt rekordniveau for eksporten af danske varer og tjenester. Eksporten steg tilmed næsten lige meget for både varer og tjenester. Den tidligere rekord er fra 2019, hvor eksporten rundede 1.196 mia. kr.

Den stærke udvikling i eksporten vidner om, at de danske eksportvirksomheder i den grad har formået at koble sig på det globale opsving. Særligt søtransporten har oplevet en voldsom fremgang på ryggen af det globale opsving og en generel stigning i fragtraterne. Dertil er medicinaleksporten vokset pænt og har bidraget til en stor del af den samlede vækst i vareeksporten.

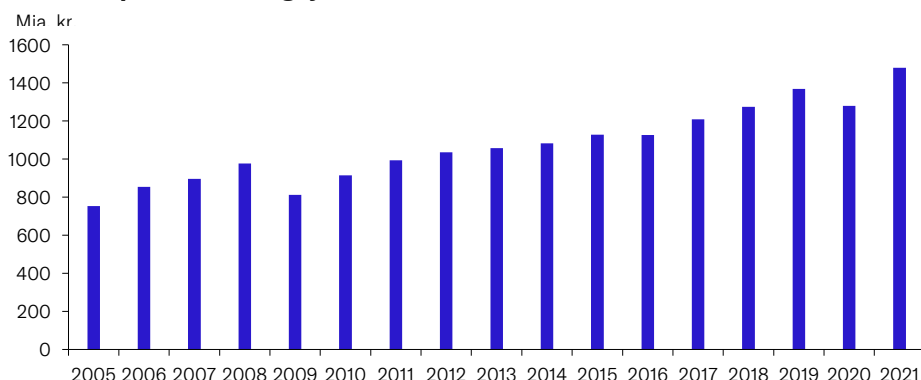
Ny usikkerhed hen over vinteren

Ser vi fremad, så er der risiko for at vinteren kan byde en lille opbremsning i eksporten. Her på den korte bane er der begyndende tegn på at den store mangel på både arbejdskraft og materialer er begyndt at hæmme produktionen i dele af industrien.

Dertil vil udbredelsen af den nye mere smitsomme omikron-variant kunne hæmme aktiviteten på vores eksportmarkeder hen over vinteren. Risikoen er primært knyttet til tjenesteeksporten, der ligeledes blev hårdt ramt under de tidligere smittebølger. Eksporten af varer er mere robust over for en acceleration i epidemien, da en større del af forbruget vil skifte væk fra tjenester og over mod varer i takt med at smitten stiger.

Vi er dog samlet set fortrøstningsfulde og ser gode forudsætningen for en fortsat solid fremgang i eksporten i år. Men der ingen tvivl om, at usikkerheden er taget til. Det store pres på de globale forsyningskæder, tiltagende inflationsrisici og potentielle problemer i den kinesiske økonomi kan udfordre de danske eksportmuligheder her i 2022.

Dansk eksport af varer og tjenester

Kilde: Danmarks Statistik

Inflationen stiger til højeste niveau siden 2008

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at forbrugerprisinflationen steg med 4,3 pct. i januar. Det er den højeste inflation, der er registreret siden august 2008, hvor inflationen lå på 4,4 pct. Før 2008 skal man helt tilbage til 1989 for at finde en højere inflation i de historiske statistikker.

Det er rent ud sagt vilde tal, der viser, at den almindelige dansker er blevet ramt af ekstraordinært store prisstigninger her starten af det nye år. Det er særligt store prisstigninger på varer, der trækker inflationen op her i starten af året. Priserne på varer er i gennemsnit steget med 6,6 pct. det seneste år, hvilket er den højeste årsstigning siden 1985. Det er primært meget store prisstigninger på el, brændstof og gas, der har trukket vareinflationen i vejret. Forklaringen på den meget høje inflation skal primært findes uden for landets grænser. Den stærke globale genopretning har i kombination med et stort pres på udbuddet øget priserne voldsomt på alt lige fra energi, råvarer og fragt.

Børnefamilien skal bruge 1.650 kr. mere om måneden på samme varer

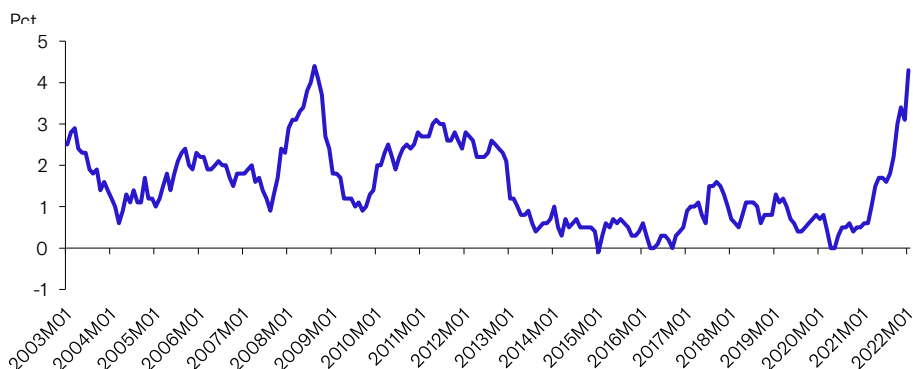
Den voldsomme fremgang i inflationen vil i høj grad kunne mærkes i husholdningsbudgettet hos den almindelige dansker. En typisk børnefamilie havde ifølge tal fra Danmarks Statistik et årligt forbrug på ca. 477.700 kr. i 2021. Hvis inflationen brænder sig fast på det nuværende høje niveau, vil det altså udløse en ekstraregning i år på hele 19.700 kr. Det svarer til en stigning i prisen på de månedlige indkøb på ca. 1.650 kr.

2022 vil byde på den højeste årlige inflation i 14 år

Ser vi fremad, så er det helt store spørgsmål om energipriserne brænder sig fast på det nuværende høje niveau og om prisstigningerne for alvor vil brede sig til andre varer. Der er allerede nu tegn på, at en acceleration i priserne på tjenester, herunder restaurantbesøg. Prisforventningerne iblandt detailvirksomhederne er dertil nærmest eksploderet over de seneste måneder.

Vi må derfor nok berede os på, at priserne på særligt tjenesteydelser og en række varer kommer til at stige mere tydeligt her i starten af 2022. Som tingene ser ud nu, så er det bestemt ikke utænkeligt, at inflationen i år samlet set ender på et niveau omkring 3,5 pct. Vi skal helt tilbage til 2008, hvor inflationen lå på 3,4 pct., for at finde et lignende højt niveau. Før det skal vi helt tilbage til slutningen af 80'erne for at finde lignende inflationsniveauer i dansk økonomi.

Dansk forbrugerprisinflation

Kilde: Danmarks Statistik

2022 startede ud med færre konkurser - men ny stigning lurер

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik mandag viser, at der var 176 erklærede konkurser blandt aktive virksomheder i januar, svarende til et faldt på 7,0 pct. i forhold til december. Samtidig medførte konkurserne 555 tabte job i faktiske tal, hvilket er 20 pct. færre end i december.

Det er naturligvis meget positivt, at 2022 startede ud med et dyk i antallet af konkurser. Det lave og faldende antal konkurser her i starten af året er et håndfast tegn på, at op-svinget har hevet flere virksomheder fri af coronakrisens lurende konkurstrussel.

Det er dog endnu for tidligt at ånde lettet op. Ser vi fremad, så forventer vi et stigende antal konkurser i løbet af 2022. Virksomhederne har haft mulighed for at udskyde en række skatte- og momsbetalinger i både 2020 og 2021. Udskydelsen af skattebetalingerne bliver konverteret til et skattelån, der skal tilbagebetales i enten 2022 og 2023. Det betyder desværre også, at de mest nødlidende virksomheder har opbygget en skattegæld under coronakrisen, som de nu skubber foran sig. De foreløbige tal viser, at i omegnen af 50.000 virksomheder har optaget gæld for i alt 32 mia. kr. under coronakrisen.

Det kan vise sig at være en stor udfordring for de dele af dansk erhvervsliv, der fortsat kæmper med at slippe fri af coronakrisens kløer. Det gælder særligt dele af oplevelses- og turisterhvervene i de største byer, der fortsat er ramt af et lavt antal udenlandske turister. Dertil vil flere servicevirksomheder kunne få svært ved at samle regningen for skattelånene op, da de ikke vil være i stand til at indhente produktionstabet fra coronakrisen.

Der er derfor også en risiko for, at flere virksomheder må dreje nøglen om, når skattelånene skal betales tilbage i 2022 og 2023. Vi forventer derfor også at se en forsinket konkursbølge fra coronakrisen i løbet af 2022 og 2023. Men som tingene ser ud nu, så bliver fremgangen i antallet af nye konkurser forhåbentligt i den beskedne ende af skalaen.

EU-kommissionen forventer stærk vækst i 2022

EU-kommissionen offentliggjorde torsdag deres økonomiske vinterprognose. Det er en positiv prognose, hvor EU-kommissionen forventer en fortsat solid vækst på trods af coronapandemien i øjeblikket hæmmer væksten i en række lande. EU-kommissionen forventer en vækst i EU på 4,0 pct. i år aftagende til 2,7 pct. i 2023. Selvom der er tale om en lille nedjustering i forhold til den seneste prognose fra august, så er der bestemt tale om en positiv prognose.

EU-kommissionen har en klar forventning om, at den nuværende økonomiske modvind fra omikron-bølgen bliver kortvarig og at foråret igen vil byde på en acceleration i den økonomiske aktivitet. Det er bestemt en optimisme, som vi deler. Arbejdsmarkedet i EU er i fuld vigør og købekraften hos de europæiske forbrugere sprudler. Der er derfor al mulig grund til at forvente en ny acceleration i væksten, i takt med at den nuværende smittebølge brænder ud i foråret.

De positive vækstudsigter i EU er rigtig godt nyt for de danske eksportvirksomheder. EU er vores klart største eksportmarked, hvor vi alene i 2021 eksporterede varer og tjenester for i alt 651 mia. kr. Udsigterne for den danske eksport tegner således også lyse her i 2022. Det afspejler sig også i EU-kommissionens prognose for dansk økonomi, hvor de forventer en vækst på 2,8 pct. i år. En vækst, der vil være særligt drevet af en fortsat fremgang i eksporten og privatforbruget.

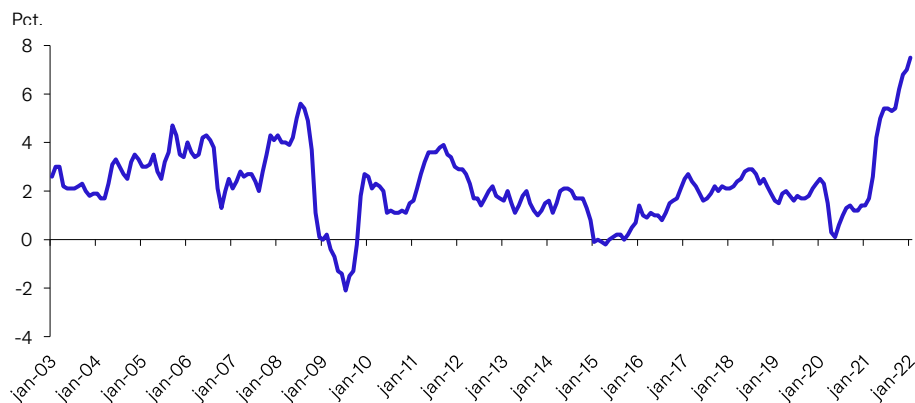
Vanvittig høj inflation i USA - højeste siden februar 1982

Torsdagens offentliggjorte tal fra USA viser, at den amerikanske inflation var på 7,5 pct. i januar. Det er en stigning sammenlignet med december, hvor inflationen var 7 pct. Vi skal tilbage til februar 1982 før amerikanerne sidst havde så høj inflation. Det er særligt stigende priser på energi, der sender den amerikanske inflation mod himlen, men det er langt fra hele historien. Kerneinflationen, der er forbrugerprisinflationen ekskl. energi og fødevarer, var på 6 pct. i januar.

Det er vanvittigt høje prisstigninger, vi ser i USA i øjeblikket. Den stærke globale genopretning har gjort, at efterspørgslen efter særligt varer er gået i vejret, mens udbuddet ikke kan følge med. Det har sendt prisstigningerne mod historisk høje niveauer.

Hvis inflationen bider sig fast på de nuværende høje niveauer, er det gift for det amerikanske opsving, fordi den galoperende inflation udhuler købekraften for de amerikanske forbrugere.

Amerikansk forbrugerprisinflation

Kilde: BLS og Macrobond

Firmaernes salg satte suveræn rekord i 2021

offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik fredag viser, at firmaernes samlede salg ekskl. energi steg med hele 12 pct. i 2021. Dermed rundede firmaernes samlede salg ekskl. energi 4.500 mia. kr. i 2021, hvilket er en suveræn ny rekord. Til sammenligning lå salget i 2019, før coronakrisen ramte, på 4.022 mia. kr.

Dagens tal viser med al tydelighed, at dansk erhvervsliv generelt er kommet enormt stærkt ud af coronakrisen. Særligt eksportvirksomhederne har haft et flyvende år i 2021.

Mange virksomheder kæmper fortsat for at indhente det tabte

Man skal dog huske på, at mange virksomheder har et betydeligt omsætningstab fra coronakrisen, der nu skal indhentes. Det gælder særligt inden for oplevelseserhververne, der har været hårdest ramt af rækken af restriktioner og den til tider høje smitte. Det er derfor også vigtigt, at særligt de hårdest ramte virksomheder får så gode vækstvilkår som muligt i løbet af 2022, så de kan komme på fode igen efter coronakrisens hærgen.

Det er vigtigt, at der nu føres en mere aktiv reformpolitik, der øger udbuddet af arbejdskraft i den private sektor. Alternativt risikerer vi, at opsvinget hurtigt dør ud og bliver afløst af en ny lavkonjunktur. Det vil især ramme oplevelseserhvervene, der i forvejen har kæmpet en hård kamp for deres virksomhed under coronakrisen.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.